
Skuespilhuset
Portscenen

På den anden side

Af Catherine Poher

Studiehæfte

Det Kongelige Teater

kglteater.dk

På den anden side

Introduktion til hæftet

Dette materiale henvender sig dels til læreren, dels til eleven.

1 Til læreren før forestillingen

Via et interview med forestillingens ophavskvinde instruktøren Catherine Poher, indføres læreren i tankerne om processen og forestillingens tilblivelse. Catherine Poher beskriver universet, som fortællingen foregår i og hvilken inspiration hun har haft i forhold til stykket.

2 Til eleverne før forestillingen

I interviewet taler instruktøren Catherine Poher om at have to hjem. Det fysiske hjem og det indre hjem. Som en forberedelse til forestillingen kan eleverne ud fra en række spørgsmål beskrive deres to hjem, sådan som de hver især oplever dem. Spørgsmålene kan besvares enkeltvis, i grupper, skriftligt eller via tegninger.

3 Til læreren og eleverne efter forestillingen

I forestillingen møder vi en række dyr, som er genkendelige fra eventyr og myter. De er beskrevet og kan bruges til at arbejde videre med eventyrgenren, gennem selv at skrive og fortælle sine egne eventyr. Der er desuden inspiration til videre læsning af de klassiske fortællinger.

Endvidere skal vi gøre jer opmærksomme på at billederne i studiematerialet er taget til en workshop og dermed ikke er fra den endelige forestilling.

God fornøjelse med *På den anden side* – både her i hæftet og i teatret.

På den anden side
Indhold

- 04 Interview med Catherine Poher
- 11 Spørgsmål
- 12 Karakterbeskrivelse og inspirationskilder

Skolebilletter

Skolebilletter til 40 kr. kan bestilles til alle de spilledage, der er markeret som skoleforestillinger. Se www.kglteater.dk for datoer. Der skal bestilles min. 10 billetter for at opnå skole-rabat. Skolebilletter kan bestilles via formularen på www.kglteater.dk. Skole-rabatten omfatter: Børnehaver, fritidshjem, SFO'er, fritidsklubber, folkeskoler, ungdomsskoler, privat- og friskoler, gymnasier, HF-studier, handelsskoler og øvrige anerkendte ungdomsuddannelser.

U25 = 50% rabat

U25 er Det Kongelige Teaters ungdomsbillet og erstatter U30-ordningen fra sæsonen 2009/10. Er du 25 år eller under, kan du købe billetter med 50% rabat til alle Det Kongelige Teaters forestillinger. Billetterne købes via billetnet. I priskategorien - efter du har fundet dine pladser - vælger du bare "Ungdom" - der er dog begrænset antal ungdomsbilletter til hver forestilling. Husk legitimation med fødselsdato til fremvisning ved billetkontrollen.

På den anden side varer ca. 75 min uden pause og henvender sig til skoler fra 2. klasse og opefter.

Studiemateriale udarbejdet af
Birthe D. Knudsen

Grafik
Det Kongelige Teater, Presse- & Kommunikationsafdelingen

Til læreren før forestillingen

Interview med Catherine Poher i 7 kapitler

Kapitel 1:

En kærlighedserklæring
— i hvilket Poher fortæller om stykket

Lad os starte med den aktuelle forestilling På den anden side. Hvad er budskabet i forestillingen set med dine øjne?

Jeg arbejder ikke med budskaber. Det ville kræve, at jeg har en sandhed at fortælle. Det har jeg ikke. Men der er altid noget, der optager mig mere end noget andet i perioder. Lige nu er det hvordan alt forandrer sig uafbrudt; livets flygtighed, livets strøm som tager os med. Vi lever her på jorden, hvor vi sjældent tænker den slags tanker. Alt virker stabilt og permanent. Men på et andet niveau, det usynlige niveau, er alt kun bevægelse (atomer) og vi glemmer - heldigvis måske - at vi kun er forbipasserende. Forestillingen tager os med *På den anden side*, dér hvor det usynlige bliver synligt. Det er sjælens, drømmenes, mytternes, eventyrernes, historiernes verden.

Myter, eventyr og historier er blevet skrevet for at give form til vores indre verden. Man kan sige at *På den anden side* er en kærlighedserklæring til alle disse historier, eventyr, myter vi alle kender og til livet, som vi får lov til at være en del af for en kort stund.

Kapitel 2:

To former der begge er vigtige
— i hvilket *Poher* fortæller om publikums
rolle som medskabere

*Manuskriptet er meget flyvsk
og åben for fortolkning i for-
hold til fx et skuespil som
Jeppe på Bjerget eller Misan-
tropen, hvilke fordele og ulem-
per ser du i det?*

Jeg er meget optaget af at skabe et rum hvor hver publikummer har mulighed for at tolke det han eller hun ser, i forhold til vedkommendes eget liv. Et barn oplever med de 6 års erfaring og forståelse barnet har, mens en voksen reflekterer på et andet niveau af forståelse, takket være den lange livserfaring den voksne forhåbentlig har tilegnet sig. *Jeppe på Bjerget* eller *Misanthropen* beskriver meget præcise karakterer og fortæller en helt bestemt historie. Jeg maler i højere grad en atmosfære, som jeg undersøger. Sammen med skuespillerne forsøger jeg at give form til en fortælling, idet vi udforsker en tilstand, en fornemmelse, der stiller spørgsmål til livet.

Publikum får ikke historien serveret på et sølvfad. Ved at publikum åbner sig overfor det, de bliver præsenteret for på scenen, bliver de medskabere.

Publikum er derfor meget vigtigt - det digter med! Jeg bruger ofte den metafor, at en klassisk teaterforestilling er en gave, som er pakket ud - man kan se indholdet, man ved hvad man får. Det jeg laver er meget mere som en gave, der stadig er pakket ind, og som publikum skal pakke ud.

I litteraturen er der forskel mellem en roman og et digt. To former, der begge er vigtige.

Kapitel 3:

I evig forandring

- i hvilket *Poher* fortæller om universet

Beskriv, med dine egne ord, det univers Leonora befinder sig i i forestillingen?

Hun befinder sig i vores fælles underbevidsthed. Den usynlige del af os alle sammen, som er beboet af mytologiske skabninger og figurer fra eventyr, film og tegneserier.

Det er ligesom i *Alice i Eventyrland*; man siger at hun drømmer, men gør hun det? Er det ikke den anden side af vores virkelighed, den usynlige side, som hun besøger?

På den anden side er meget traditionel i sit indhold, og handlingen er bygget op over eventyrernes klassiske struktur, hvor hovedpersonen er faret vild og på sin vej møder forskellige figurer, der hjælper hende til at finde sig selv. Men forestillingen er utraditionel i sin form – vi leger her med teatrets essens: At forestille sig.

Leonora kommer ind på en tom teater-scene, der forvandler sig til en ørken, en blomstereng, en skov, et hjem, et slot, en labyrint, en bundløs brønd, et ocean, en nattehimmel, men når hun skal forlade rummet, er scenen tom igen. Alt vi har set har måske kun været noget hun har drømt; billedliggørelsen af en indre udvikling hun er gået igennem.

Med få objekter og kostumeskift skaber vi en visuel oplevelse, der er i evig forandring. Disse få elementer sætter os på sporet, resten er bare fantasi. Denne nøgternhed åbner for et rum, hvor hver enkelt publikummer selv kan digte videre ud fra deres eget liv. Med den slags forestillinger er det ikke usædvanligt, at folk oplever vidt forskellige ting; de kan begejstret forklare om hvilke historier netop de har set på scenen – historier, som vi ikke har fortalt, men som er fortællinger fra deres eget liv.

Kapitel 4:

Alle har sagt ja med krop og sjæl
– i hvilket Poher fortæller om processen

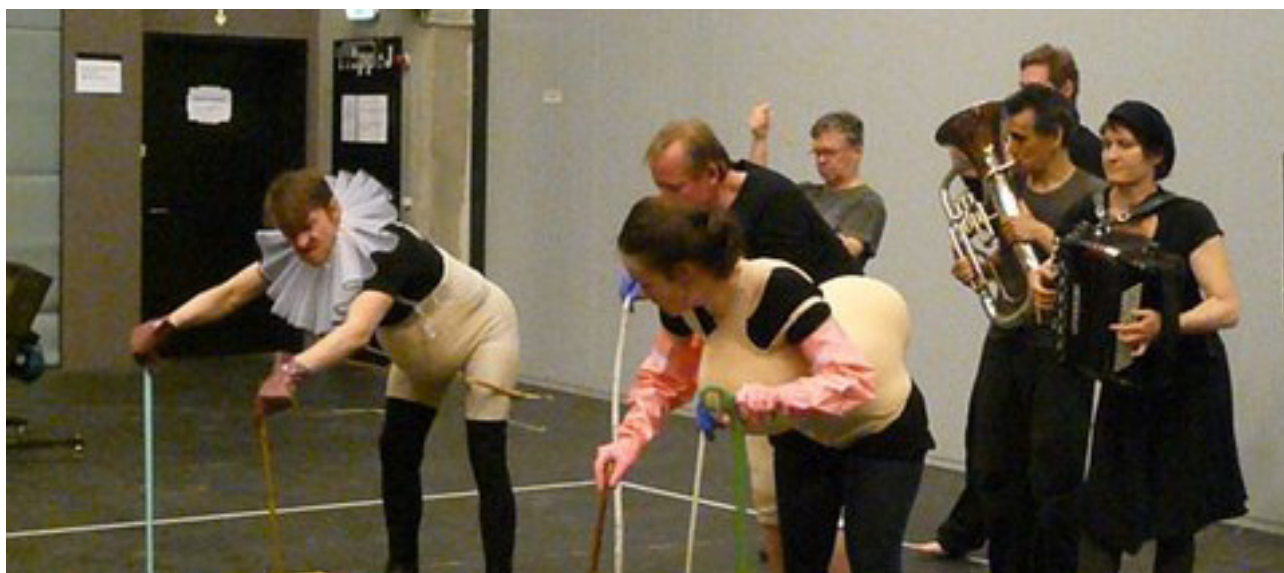
De medvirkendes egen fantasi er vigtig i processen af dette stykke. Kan du fortælle lidt om hvordan det er blevet modtaget af de medvirkende?

Det er svært for mig at svare på deres vegne. Jeg kan kun snakke for mig selv. Jeg har mødt en fantastisk åbenhed hos alle de medvirkende; en lyst til at kaste sig ud på dybt vand og improvisere, lege sammen. De har alle sagt ja med krop og sjæl. Der er en utrolig kærlig og ydmyg stemning, alle har stillet sig til rådighed for arbejdet. Efter få dage var gruppen blevet et ensemble hvor danserne, skuespillerne og musikerne var fuldstændig blandet sammen.

I løbet af i år har I haft flere workshops med forestillingens skuespillere, musikere, dansere osv. Hvad har det frembragt af udfordringer og overraskelser?

De workshops er nødvendige, da jeg ikke arbejder med et færdigt, ordrigt manuskript. Jeg arbejder visuelt og kropsligt. Det kræver, at holdet prøver mange ting af og finder løsninger i aktioner, bevægelser, musik, lyssætning... det kan ikke besluttes på forhånd på papir. Vi bliver overraskede over hvad der fungerer, og vi digter ofte videre på nye idéer, som jeg ikke på forhånd har skrevet. Nyt opstår mens vi improviserer.

Alle parametre er ligeværdige. Lyset, objekterne osv. er medspillere. Hver bevægelse, hvert rytmeskift er fortællende ligesom ord er. Alt bliver fortalt på et mere intuitivt, sensuelt, kropsligt plan.

Kapitel 5:

Vi har faktisk alle to hjem
– i hvilket Poher fortæller om sin inspiration

Hvor har du fundet inspiration til denne fortælling?

Jeg finder altid inspiration i mit liv. Lige nu er jeg optaget af livets flygtighed. At alt forandrer sig hele tiden. I de få øjeblikke, jeg er bevidst om det, bliver alt relativt og ønsket om kontrol og magt bliver latterligt.

Det eneste der er tilbage er den vitale livskraft, der tager os med.

Hvor kan man finde en del af dig i fortællingen?

Du kan finde mig over alt i den forestilling. Jeg har drømt den i næsten to år. Den siver ud af mig og bliver materialiseret og besjælet af de vidunderlige skuespillere, dansere og musikere.

Begrebet hjem er en vigtig del af stykket. Hvad gør noget til et hjem?

Vi har faktisk to hjem. Et synligt hjem, dér hvor vi bor; et sted, som vi kan beskrive, og som vi skal bruge en nøgle for at komme ind i. Der kan vi slappe af, beskytte vores intimitet og skabe vores egen verden, hvor vi føler os godt tilpas. Den måde vi har indrettet os i dette hjem viser omverdenen hvem vi er. Og så har vi et andet hjem, der er usynligt og som bor inde i os. Et hjem, som ikke kan åbnes med en nøgle. Hvis vi finder dét, bliver vi fyldt med ro.

Kapitel 6:

Den rammer kroppen
– i hvilket Poher fortæller om sit håb for
forestillingen

**Hvad håber du publikum får
ud af oplevelsen På den anden
side?**

Først og fremmest håber jeg, at de vil kunne føle sig set og oplevet; at de føler sig spejlet i deres egen undren over det mysterium det er at være levende. Jeg håber at noget i dem vil komme til at vibrere; at de vil blive rørt, bange, provokeret; at de vil grine og føle, at de er en del af en fælles oplevelse, der er i gang med at blive skabt.

Og jeg håber, at de vil komme til at opleve hvor stort det er at være flere generationer sammen om at dele en kunstnerisk oplevelse. Jeg har arbejdet sammen med flere af mine kollegaer i børneteaterverdenen om at opløse den mur, der er imellem såkaldt børne- og voksenteater, og i stedet skabe et teatersprog, som rammer tre planer af forståelse: Den sanselige, umiddelbart og nærværende, der appellerer til børnene; den narrative, episke for børnene og deres voksne; og endelig den symbolske, abstrakte overbygning til de voksne.

Det er meget vigtigt for mig at tage børnene alvorligt. Jeg vil gerne med dem dele noget, der faktisk optager mig, og ikke bare vise dem noget, som jeg tror de vil kunne lide. Jeg er nødt til at gøre det rigtigt godt, levende og nærværende, ellers gider de ikke at bruge tid på det. Børnene er nemlig ikke høflige som de voksne kan være! Jeg er arkitektuddannet; min teaterskole, mine læremestre, har været børnepublikummet. Derudover er det vigtigt at påpege, at forestillingens form er direkte, umiddelbart sanselig. Den rammer kroppen. Man sidder ikke på sin stol og vrider hjernen. De voksne kan analysere forestillingen bagefter, hvis de har lyst.

Kapitel 7:

Nærvær

– *i hvilket Poher fortæller om hvornår teater fungerer*

Hvad er godt teater efter din mening?

Man kan komme til at kede sig forfærdeligt i teatret, så man føler sig holdt som gidsel under hele forestillingen. Selv rigtig gode forestillinger kan kollapse, hvis kemien med publikum ikke fungerer.

I bund og grund kræver godt teater, at det har været vigtigt for holdet at lave den forestilling de viser, og at de som er på scenen vil mig noget som publikum. Og så skal håndværket være i orden. Derefter har jeg brug for at blive overrasket. Se, at der er blevet risikeret noget, at der er blevet fundet et sprog, en form, der udtrykker lige præcist hvad forestillingen handler om.

Desuden kan dramaet kun fortælles med en del humor. En rigtig god klovn er for mig det ypperste; én, der kan få mig til at grine over de dybeste smerter.

Men det vigtigste er, at de som er på scenen er mennesker ligesom dig og mig; skrøbelige og stærke på en gang. Nærværende.

Til eleven før forestillingen

Vores to hjem

Hvad er et hjem?
Hvem bor i dit hjem?
Hvad indeholder dit hjem?
Hvis man siger, du har et hjem inde i dig. Hvad mener man?

Prøv nu at tænke på det hjem, du har inde i dig selv.

Er det et stort, mellem, lille hjem?
Er det lyst eller mørkt?
Hvilken farve har det?
Hvilken form har det?
Er der mange personer eller er du alene?
Hvordan føles det?
Er du bange, glad, nysgerrig, keder du dig?
Er du sulten eller mæt?

Der findes to ting i livet; Frygt og kærlighed

Hvad tænker du når du hører ordet frygt?
Hvad er du bange for?
Hvad tænker du når du hører ordet kærlighed?
Hvad føler du kærlighed overfor?

Til eleven og læreren efter forestillingen

Figurerne fra forestillingen

Alle figurerne, som Leonora møder i forestillingen, har hver deres egenskaber. De påvirker på hver deres måde Leonora og hendes rejse gennem forestillingen.

Kaninen har det med at dukke op helt uventet, vække vores nysgerrighed for så at løbe hurtigt videre og forsvinde. Den er symbolet på tiden der går, tiden der flyver af sted. Kaninen er hele tiden bekymret for tiden der går, ligesom menneskene er det.

Slangen er meget lille, ikke større end en af Leonoras fingre, men stærkere end noget andet. Den forklarer Leonora at hun befinder sig i en verden uden mennesker, men kun med talende dyr. Den påstår den er frygtelig, frygtelig farlig og siger, at den kan bringe hvem som helst meget længere væk end et skib eller et fly kan.

Bjørnen følger Leonora over alt og har det, i modsætning til hende, godt med livet som det er. Han lever i nuet uden at prøve at forandre det eller skubbe til det. Han er Leonoras læremester, der prøve at lære hende at slippe hendes forestillinger om hvordan alt skal være og at acceptere at alt med tiden forsvinder. Han er Leonoras allerbedste ven.

Frøen står vagt ved en dør og kan ikke lukke Leonora ind på den anden side fordi de er på samme side. På den anden side af døren er der kun grådighed, fremmedhad, kontrol og magt. Frøen repræsenterer ting der forsvinder, og gør og siger kun noget værre vrøvl.

Katten dukker op, da Leonora gerne vil væk fra det hele og derfor spørger den om vej. Katten føler sig gak og gal, fordi den gør det modsatte af en hund - en hund knurrer, hvis den er vred og logrer med halen når den er glad. Katten knurrer når den er glad og logrer, når den er vred. Katten mener også, at alle andre er helt gak, sindssyge og gale.

Minotauren er et væsen, der har krop som et menneske og hoved som en tyr, og derfor bliver han kaldt halv tyr og halvt menneske. Derfor er Leonora vældig bange for minotauren. Han bor i midten af en meget stor mørk labyrint, der er bygget så han ikke kan slippe ud og dræbe dem, han møder.

Enhjørningen dukker pludselig op og befrier Leonora fra de uhyggelige væsner. Den er den tryghed Leonora ønsker sig tilbage til. Enhjørningen er et fabeldyr, der ligner en hest men desuden har et (ofte snoet) horn i panden. Den er ædel og venlig, men også genert.

Musen dukker op i fortællingen for at trøste Leonora når hun græder. Den er vældig klog, men er meget bange for at drukne i alle hendes tåre. Musen er en forsigtig lille en. Den taler ikke dansk og bliver bange da Leonora på engelsk nævner ordet kat.

Dronte er den ældste af alle dyrene og dermed den klogeste, mener den selv. Den skal sætte deres løbekonkurrence i gang, men kan ikke få startpistolen til at virke. Dronten er høj med blågrå fjerdragt, sort krumt næb og en krøllet tot fjer som hale. Vingerne er korte og ubrugelige, det vil sige den kan ikke flyve selvom den er en fugl.

Fortæl et eventyr med dig selv som hovedperson:

Du kan bruge en eller flere af figurerne fra forestillingen eller du kan opfinde dine egne figurer.

- Tænk over hvilke figurer, der gør dig glad, sur, trist og bange.
- Tænk over hvilke figurer, der kan hjælpe dig på vej.
- Tænk over hvilke figurer, der står i vejen for det du vil.

God fornøjelse!

Catherine Poher er inspireret af sin hverdag, de mennesker hun møder på sin vej og en god bunke eventyr, fx:

- *Peter Plys* af A. A. Milne – fx Bjørnen
- *Den lille prins* af Antoine de Saint-Exupéry – fx slangen
- *Alice i Eventyrland* af Lewis Carroll – fx kaninen, frøen, katten, musen, dronnten
- *Minotauren* – som oprindeligt stammer fra den græske mytologi
- *Enhjørningen* – som er en symbolsk middelalderfigur, der stammer fra naturfortællinger.

Som opfølgning eller forberedelse til forestillingen kan I se flere billeder, et lille lyd-klip m.m. på www.kglteater.dk under forestillingen *På den anden side*.